

Behalve het dagelijks bestuur kent CUMELA ook haar provinciale besturen, bestaande uit gedreven cumelaondernemers. Toch weten leden nog niet altijd de weg naar deze besturen te vinden. Vandaar deze serie: de provinciale besturen per provincie uitgelicht. Dit is de laatste aflevering.

“In gesprek gaan is dé oplossing”

De cumelasector is één van de grootste werkgevers in Friesland. Het is dus belangrijk dat de sector bij overheden bekend is, maar het provinciaal bestuur merkt dat er nog een wereld te winnen is.

Shared space-kruisingen in dorpskernen zijn populair bij de Friese gemeenten en provincie. Zeker nu er veel infrastructuurele aanpassingen aan provinciale wegen plaatsvinden, ziet provinciaal CUMELA-voorzitter Jelle Coen Bijlsma ze als paddestoelen uit de grond schieten. “Ze lijken overzichtelijk, maar eigenlijk zijn ze levensgevaarlijk wanneer het gaat om een landbouwvoertuig of grondverzetmachine. Vanuit de cabine heb je al weinig zicht, laat staan als je de rijbaan moet delen met fietsers. Het maakt het er niet verkeersveiliger op.” Een ander voorbeeld van ‘leuk in theorie, maar niet werkbaar in de praktijk’ zijn de vluchthavens voor landbouwverkeer langs de provinciale wegen. “Als een mobiele kraan uitvoegt op de vluchthaven om een auto te laten passeren, is het vaak zo druk met ‘normaal’ verkeer dat de kraanmachinist er helemaal niet meer tussen komt op de doorgaande rijbaan. Chauffeurs maken er daarom liever geen gebruik van.”

De voorbeelden laten zien dat de Friese overheid zich nog niet genoeg bewust is van de cumelasector, merkt Bijlsma op. “Enkele maanden geleden was ik bij de provincie en sommigen daar hadden van de term ‘cumela’ zelfs nog nooit gehoord. Dan kom je daar voor overleg, maar dan moet je eerst uitleggen wie je precies bent. De provincie kent wel de term ‘loonbedrijf’ of ‘wegenbouw’, maar is zich er niet van bewust dat tachtig procent van de wegenbouwwerkzaamheden door cumelabedrijven wordt uitgevoerd.”

De onwetendheid bij de overheid wijt Bijlsma niet zozeer aan die overheid zelf, maar hij zoekt de oorzaak bij de sector zelf. “Onze sector kenmerkt zich door bescheiden mensen die hard werken. De Friese cumelasector kenmerkt zich daarbij nog eens als extra bescheiden. Hierdoor laten we nauwelijks van ons horen. Daarmee doen we onszelf te kort. De cumelasector is één van de belangrijkste werkgevers van Friesland.”

Bestuursleden

Jelle Coen Bijlsma (voorzitter)

Cor Buma

Durk van der Wal

Eelco Brouwer

Jan Roelof Betten (vice-voorzitter)

Ulbe Holwerda

Jelle Bijlsma BV, Giekerk: economie, ruimtelijke ordening, interne organisatie

loonbedrijf Gebr. Buma BV, It Heidenskip: agrarisch loonwerk, verkeer & vervoer

Stienstra van der Wal BV, IJlst: civiele techniek

Brouwer & Brouwer BV, Eastermar: cultuurtechniek, grondverzet

Loon- en aannemersbedrijf De Samenwerking BV, Elsloo:

scholing, agrarisch loonwerk, verkeer & vervoer

loonbedrijf Holwerda, Blije: gewasbescherming

Cumelabedrijven in Groningen

De afdeling Friesland heeft 149 bedrijven. Acht procent van de leden van CUMELA Nederland is gevestigd in Friesland.

De gemiddelde omzet per bedrijf is deze provincie is € 1.583.000,-.

Dit is twintig procent minder dan het landelijke gemiddelde.

In gesprek gaan ziet hij als dé oplossing. Onlangs zijn ambtenaren van zijn gemeente, Tytsjerksteradiel, bij hem op bezoek geweest. "Ik merkte dat ze erg enthousiast waren. Ambtenaren willen graag feeling houden met de bedrijven binnen hun gemeente, willen meer weten, willen meedenken, zeker als het om werkgelegenheid gaat. Dit was voor hen, naast een leuk uitje, een mooie kans."

Hoewel het voor hem een investering was - het kost tijd en voorbereiding - vindt hij het wel de moeite waard. "Grotere loon- en grondverzetbedrijven worden toch vaak gezien als bedrijven die lawaai, stank en emissie veroorzaken. Omwonenden klagen en voor je het weet, word je als ondernemer beperkt in je bewegingsvrijheid. Door je bedrijf open te stellen voor politici laat je de andere kant van het verhaal zien en je houdt er goede contacten aan over, die je op een later moment weer kunt gebruiken."

Momenteel zit de voorzitter om de tafel met de provincie over het aanbestedingsbeleid. "Grotere bouwbedrijven hebben bij de provincie Friesland een voorkeurspositie en de provincie nodigt lokale cumelabedrijven te weinig uit bij aanbestedingen. Ook dit heeft te maken met onwetendheid. De provincie weet niet voldoende wat onze branche te bieden heeft. Ik vind het dus een taak van het bestuur om de sector meer zichtbaar te maken. Daarin zijn we al goed op weg."

Interne taak

Bijlsma is pas sinds februari dit jaar voorzitter. Daarvoor zat hij al wel ruim tweeënhalf jaar in het bestuur. "Wil je gehoord worden, dan moet je daarmee ook actief aan de slag. Toen ik werd gevraagd voor de functie van voorzitter ben ik dan ook akkoord gegaan. Het bestuur moet een gezicht hebben. Daarnaast hebben we met mijn bedrijf erbij - het is één van de grootste cumelabedrijven van Friesland - een nog steviger vertegenwoordiging van de sector naar buiten toe."

Behalve eerder om de tafel met de provincie en de gemeente intensief voorlichting geven over landbouwverkeer heeft hij zich als voorzitter een aantal doelen gesteld. Ten eerste wil hij de sector beter bekend maken bij overheden, burgers, dorpsverenigingen en maatschappelijke organisaties. Ook intern ziet hij echter een opgave liggen. "We worden nog te weinig actief benaderd door onze leden. Ook de jaarlijkse contactdag mag beter worden bezocht", zegt hij. Van de ruim honderd leden kwamen dit jaar zo'n veertig bedrijven.

Hij denkt dat dit vooral te maken heeft met de werkdruk en de vrij forse concurrentie binnen de Friese cumelasector. "De prijsdruk in Friesland is hoog. Er zijn te veel machines en dat staat groei in de weg. Er is wel wederzijds respect naar elkaar, maar toch ook achterdocht. Niemand laat het achterste van zijn tong zien. Ik vind dat je de dagelijkse werkzaamheden moet zien als een wedstrijd. Je kunt winnen of verliezen, maar je moet het spel wel fair spelen. Op die manier houd je het leuk."

Meer bezoekers op de contactdag denkt hij vooral te realiseren door mond-tot-mondreclame. "De mensen moeten het leuk vinden en zo enthousiast zijn dat ze volgend jaar anderen meenemen."

Daarvoor moet wel het hele plaatje van die dag kloppen, dus niet alleen een informatief programma, maar ook een leuke omlijsting, merkt hij op. "Ik zie de contactdag juist als een mooi klankbord. Het laat ineens zien dat je niet de enige bent op een eilandje die met allerlei problemen te maken heeft. Het is fijn om te horen dat anderen tegen dezelfde zaken aanlopen. Het is delen van kennis én emotie."

Voor de toekomst wil hij als bestuur meer actief iets gaan betekenen voor de CUMELA-leden. "We zijn al erg intensief bezig met het onderwerp scholing. We merkten dat het praktijkonderwijs op het mbo niet voldeed aan onze verwachtingen. Enkele leden leiden nu leerlingen op op de eigen locatie. We maken ons zorgen over de toekomst van onze toekomstige werknemers, maar we proberen op deze manier een oplossing te realiseren waar ook andere leden baat bij kunnen hebben."

Daarnaast is er de grip-app. Bijlsma heeft deze app ontwikkeld en gebruikt hem bij zijn bedrijfsvoering. "Hierbij zijn alle werkprocessen gedigitaliseerd. Geen medewerker levert meer een papiertje in. Alles gaat via de smartphone. Ik zie dat als een efficiëntere manier van bedrijfsvoering, waar andere leden ook gebruik van kunnen maken."

Ook dat ziet hij als taak van het bestuur. "We zijn er om informatie te verschaffen, maar dat gaat niet alleen over de nieuwste spuitmachine. We willen nieuwe ontwikkelingen bij de leden brengen. Daaronder vallen ook hulpmiddelen op bedrijfsniveau, waardoor onze leden net weer even makkelijker of efficiënter kunnen werken. Hard werken doen we namelijk al genoeg."

TEKST & FOTO: Marjolein van Woerkom